

Phát huy vai trò của các tổ chức tôn giáo trong công tác bảo vệ môi trường ở tỉnh Bắc Kạn

VŨ MINH HOA

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Bắc Kạn

Sau 5 năm triển khai thực hiện, Chương trình phối hợp “Phát huy vai trò các tôn giáo tham gia BVMT và ứng phó với biến đổi khí hậu (BĐKH), giai đoạn 2016 - 2021” giữa Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc (MTTQ) Việt Nam tỉnh Bắc Kạn với Sở TN&MT và các tổ chức tôn giáo trên địa bàn tỉnh đã đạt được những kết quả bước đầu rất quan trọng. Cách thức triển khai Chương trình phối hợp khá đồng bộ, bài bản, có nhiều sáng tạo, phù hợp giáo lý, giáo luật của các tôn giáo, cũng như đặc điểm tình hình ở mỗi địa phương, góp phần tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, làm thay đổi thái độ, hành vi, thói quen của các chức sắc, chức việc, nhà tu hành, đồng bào các tôn giáo và người dân ở cộng đồng trong công tác BVMT, ứng phó với BĐKH.

Trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn hiện nay có 3 tôn giáo được Nhà nước công nhận tư cách pháp nhân là Công giáo, Phật giáo và Tin Lành, hoạt động tại 51 xã, phường, thị trấn của 8 huyện và thành phố, với tổng số gần 18.000 tín đồ, chiếm hơn 5% dân số toàn tỉnh. Trong những năm qua, cơ quan quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo và chính quyền các địa phương thực hiện tốt việc tuyên truyền, quán triệt triển khai các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo; kịp thời giải quyết các vấn đề liên quan đến hoạt động tôn giáo tại cơ sở; quan tâm, tạo điều kiện cho các tổ chức, cá nhân tôn giáo hoạt động theo quy định của pháp luật. Các tổ chức tôn giáo hoạt động cơ bản ổn định, tin tưởng vào đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; thực hiện tốt phương châm “tốt đời, đẹp đạo”, tích cực tham gia phát triển kinh tế - xã hội, xóa đói, giảm nghèo, xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư, thực hiện tốt các phong trào thi đua yêu nước, xây dựng nông thôn mới, BVMT và ứng phó với BĐKH, góp phần vào công cuộc xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương.

Nhằm phát huy hơn nữa vai trò của Ủy ban MTTQ Việt Nam các cấp, các tổ chức thành

▲ Quang cảnh Hội nghị tuyên truyền BVMT tại xã Nghĩa Tá, huyện Chợ Đồn

viên, các tôn giáo tỉnh Bắc Kạn trong việc tuyên truyền, vận động, nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm của cán bộ, đảng viên, nhân dân, cộng đồng dân cư và cộng đồng tôn giáo tham gia quản lý, sử dụng hợp lý tài nguyên thiên nhiên, BVMT và ứng phó với BĐKH, cũng như nâng cao hiệu quả phối hợp thực hiện các nhiệm vụ tuyên truyền, vận động, giám sát của Ủy ban và các tổ chức thành viên với cơ quan quản lý Nhà nước về TN&MT các cấp trên địa bàn tỉnh, năm 2016, Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh phối hợp với Sở TN&MT và các tổ chức tôn giáo trên địa bàn tỉnh đã ký kết Chương trình phối hợp “Phát huy vai trò các tôn giáo tham gia BVMT và ứng phó với BĐKH, giai đoạn 2016 - 2021”. Ngay sau khi ký kết Chương trình phối hợp, Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh phối hợp với Sở TN&MT đã khảo sát và xây dựng 2 mô

hình điểm “Cộng đồng dân cư và tôn giáo tham gia BVMT và ứng phó với BĐKH” tại thôn Công Tum (xã Cao Kỳ, huyện Chợ Mới) và tại Đền Mẫu (phường Phùng Chí Kiên, TP. Bắc Kạn). Tại 2 mô hình điểm này, cam kết BVMT được các tổ chức tôn giáo thực hiện nghiêm túc, tích cực vận động các tín đồ, đồng bào các dân tộc hưởng ứng thực hiện bằng những việc làm cụ thể, thiết thực như phân loại rác thải, không vứt rác bừa bãi, vệ sinh đường làng, ngõ xóm, giữ gìn cảnh quan môi trường sống xanh, sạch, đẹp. Việc triển khai thực hiện mô hình điểm trên đã mang lại những hiệu ứng tích cực. Đến nay, người dân đã có ý thức trong việc giữ gìn vệ sinh. Các chất thải sinh hoạt trong mỗi gia đình đều được thu gom đến đúng nơi quy định, đường làng ngõ xóm được giữ gìn sạch sẽ. Ở các cơ sở thờ tự, các chức sắc tôn giáo cũng tích cực tuyên truyền,

vận động người dân, khách thập phương không đốt hương, vàng mã.

Cùng với xây dựng các mô hình điểm “Cộng đồng dân cư và tôn giáo tham gia BVMT và ứng phó với BĐKH”, Ban Thường trực Ủy ban MTTQ tỉnh Bắc Kạn cũng đã xây dựng và nhân rộng được 19 mô hình “Khu dân cư hài hòa giảm nghèo bền vững, BVMT gắn với BĐKH” tại thôn Tổng Ngay, xã Dương Phong, huyện Bạch Thông; “Đồng bào tôn giáo BVMT” tại thôn Khuổi Hao, xã Cao Thượng và thôn Nặm Dài, xã Nam Mẫu (huyện Ba Bể); khu dân cư “BVMT và ứng phó với BĐKH” tại thôn Làng Sen, xã Đông Viên, huyện Chợ Đồn... Tại các mô hình này đều thành lập tổ tự quản, xây dựng cam kết không vứt rác bừa bãi, không đổ nước thải ra đường, nơi công cộng, sử dụng nhà tiêu hợp vệ sinh, định kỳ hàng tháng tổng vệ sinh đường làng, ngõ xóm, nơi công cộng, khơi thông cống rãnh. Từng khu dân cư bổ sung các nội dung BVMT vào hương ước, quy ước của cộng đồng, xây dựng những tiêu chí đánh giá, xếp loại khu dân cư văn hóa, gia đình văn hóa gắn với tiêu chuẩn thực hiện tốt công tác BVMT ở khu dân cư.

Trên cơ sở Chương trình phối hợp và kế hoạch triển khai thực hiện các nội dung về BVMT và ứng phó với BĐKH của tỉnh, Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam các huyện, thành phố đã tổ chức ký kết chương trình phối hợp với ngành TN&MT cùng cấp và các tổ chức tôn giáo trên địa bàn nhằm tuyên truyền, vận động, nâng cao nhận thức của mỗi người dân, từng gia đình, cộng đồng dân cư, các tổ chức tôn giáo, các doanh nghiệp và cơ sở sản xuất, kinh doanh nắm vững cũng như thực hiện nghiêm các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về quản lý, sử dụng hợp lý tài nguyên thiên nhiên và BVMT. Đồng thời, lồng ghép chương trình BVMT và ứng phó với BĐKH vào các phong trào thi đua yêu nước, cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”, phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”... Điển hình như Ban Thường trực Ủy ban MTTQ Việt Nam huyện Pác Nặm lồng ghép tuyên truyền được 25 buổi về BVMT tại các xã với trên 1.300 lượt người tham gia; huyện Bạch Thông tổ chức được 12 buổi tuyên truyền về BVMT với 552 lượt người tham gia; Ủy ban MTTQ các cấp và các tổ chức thành viên của Mặt trận tuyên truyền xây dựng được 2.530 lò đốt rác trên địa bàn toàn tỉnh... Đặc biệt, nhằm sớm đưa Luật BVMT năm 2020 đi vào cuộc sống, tháng 9/2020, Ủy

ban MTTQ Việt Nam tỉnh Bắc Kạn phối hợp với Sở TN&MT tổ chức Hội nghị tuyên truyền BVMT cho 100 đại biểu là các tầng lớp nhân dân xã Nghĩa Tá (huyện Chợ Đồn). Tại đây, các đại biểu được các chuyên gia cung cấp những thông tin hữu ích về Luật BVMT năm 2020; Vai trò của MTTQ Việt Nam trong công tác BVMT; Thực trạng công tác BVMT tại Việt Nam nói chung và trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn nói riêng; Hướng dẫn xây dựng mô hình điểm về BVMT ở khu dân cư... Qua đó, phát huy được trách nhiệm và hiệu quả hoạt động của cán bộ Mặt trận các cấp trong việc tuyên truyền công tác BVMT ở cơ sở và khu dân cư, góp phần từng bước xã hội hóa công tác BVMT.

Cùng với đó, các tổ chức thành viên cũng có nhiều mô hình hay được xây dựng và nhân rộng như Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh tích cực tham gia thực hiện chương trình giảm phát thải khí nhà kính thông qua các hoạt động bảo vệ và phát triển rừng (REDD+); tham gia quản lý bảo vệ rừng phòng hộ, rừng tự nhiên, thực hiện các mô hình sinh kế lồng ghép với bảo vệ và phát triển rừng như trồng cây dược liệu dưới tán rừng, trồng rau bồ khai, trồng dong riềng, trồng cây sa nhân tím... Hội Nông dân tỉnh cũng đã xây dựng và duy trì được 738 mô hình “Sạch nhà, tốt ruộng”. Đoàn Thanh niên duy trì 224 mô hình “Tuyến đường thanh niên tự quản”, “Tuyến đường xanh, sạch, đẹp, văn minh” tại 108 xã, phường, thị trấn...

Qua 5 năm triển khai thực hiện, Chương trình phối hợp “Phát huy vai trò các tôn giáo tham gia BVMT và ứng phó với BĐKH” đã đạt được những kết

quả thiết thực. Các chức sắc tôn giáo đã phát huy được vai trò là nòng cốt trong việc tuyên truyền, vận động tín đồ tham gia thực hiện tốt chương trình phối hợp một cách có hiệu quả, giúp tín đồ các tôn giáo nhận thức được trách nhiệm của cá nhân, tổ chức mình trong việc BVMT. Tuy nhiên, cũng cần nhìn nhận, việc phân công, phối hợp thống nhất hành động trong công tác tôn giáo giữa MTTQ, các tổ chức thành viên với các cấp chính quyền về công tác tôn giáo chưa được thường xuyên, chặt chẽ. Công tác phát hiện, biểu dương, khen thưởng và nhân rộng tập thể, cá nhân tiêu biểu trong đồng bào các tôn giáo có nhiều thành tích trong phong trào thi đua yêu nước chưa kịp thời... Ngoài ra, đồng bào các tôn giáo ở một số địa phương sống rải rác, sinh hoạt không tập trung nên công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức về BVMT còn gặp nhiều khó khăn. Trong thời gian tới, Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Bắc Kạn sẽ tiếp tục tuyên truyền, vận động, tập hợp các tầng lớp nhân dân; phối hợp cùng các tổ chức tôn giáo tuyên truyền, vận động các chức sắc, tín đồ tham gia hưởng ứng các phong trào thi đua yêu nước, cuộc vận động do MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội phát động. Đồng thời, phát huy vai trò của người có uy tín, chức sắc, chức việc trong công tác tuyên truyền, vận động nhân dân, tín đồ thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về BVMT, ngăn chặn, đấu tranh chống lại các hoạt động lợi dụng tự do tín ngưỡng, tôn giáo để hành nghề mê tín dị đoan, kích động chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc...■